

Monumentnummer*: 410037

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 12 december 1991
Kadaster deel/nr 82955/124

Woonplaats* Twello
Gemeente* Voorst
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Twello
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Voorst
Sectie* P
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 328

*Omschrijving***

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG. Het huis De Parcelaer wordt omringd door een park in landschapsstijl, waarvan de oorsprong teruggaat tot in de eerste helft van de 19e eeuw. Wellicht werd kort na 1808, toen het huis vermoedelijk van empire-vensters werd voorzien, het toenmalige in formele stijl ingericht park (waarvan geen sporen behouden zijn gebleven) in landschapsstijl heraangelegd. Wat de structuur en inrichting betreft is dit park in grote trekken bewaard gebleven. Voor de compositie van de aanleg speelde de positie van het huis en de gezichten, die vanuit het huis in het park en daarbuiten mogelijk zijn een grote rol. Rondom het huis werd het terrein enigszins afgegraven, zodat het huis op een talud kwam te liggen, dat rondom geleidelijk daalt en dat het huis vanuit het park gezien een imposant voorkomen geeft. Ook ten noorden, westen en oosten werd het terrein van glooiingen voorzien, die aan de diverse gezichten in het park dynamiek verlenen. Langs de noordgrens van het park werden de nog bestaande boomcoulissen (beuk, eik, plataan, walnoot, moerascypres) geplant, zodat er vanuit de noordzijde van het huis en tijdens de rondlopende wandeling ter plaatse fraaie gezichten op de ten noorden van de aanleg gelegen weilanden ontstonden. Een belangrijk motief in de parkaanleg is een wandelpad, dat langs de grenzen van het centrale parkgedeelte voert en dat de gezichten rondom en in het park vloeiend aan elkaar rijgt. Ten noorden van het huis ligt het wandelpad verdiept en is vanaf de noordzijde van het huis niet waarneembaar; als zodanig is het pad op deze plaats aangelegd als een 'ha-ha'. Aan de noordzijde van het park voert het pad in oostelijke richting langs enkele boomgroepen (kastanje, beuk, acacia en populier) en leidt naar een oogvormige vijver. Ten oosten hiervan bevindt zich een slingerbos (gemengd loofhout), waarvan het padenverloop nog deels bestaat en dat het park aan deze zijde vanouds van de buitenplaats Kruisvoorde afschermt. Vanaf de cirkelvormige oprit aan de zuidzijde van het huis voert het pad naar de westzijde van het park, waar

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een waterpartij in landschapsstijl is gesitueerd. Tussen de oprit en deze waterpartij bevindt zich een solitaire beuk en een oeverbeplanting van rhododendrons, sierheesters en gemengd loofhout. Direct aan de oostzijde van het huis werden in het begin van deze eeuw naaldbomen (Westamerikaanse levensboom, taxus, Lawsoncypres, moerascypres) geplant, die het zicht vanuit het huis aan deze zijde in oostelijke richting onmogelijk maken. Wellicht waren ten oosten van deze boomgroep nutstuinen gesitueerd. Enkele hagen en fruitbomen ter plekke wijzen hierop. Ook de onduidelijke ruimtelijke structuur van het zuidoostelijke parkgedeelte zou wellicht hieruit te verklaren zijn. In de loop van de 20e eeuw werd het park met diverse sierbomen en -heesters verrijkt. Deze aanplantingen lijken vrij willekeurig te zijn geschied zonder dat met de bestaande ruimtelijke structuur van het park werd rekening gehouden, en zijn voor de historische aanleg van ondergeschikte betekenis.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument